

Information om principer för ersättning av undervisning och aktuella budgetfrågor för läkarprogrammet 2021

Med detta dokument vill vi informera om och uppdatera de principer som beslutats av programkommittén för läkarprogrammet och Universitetssjukvårdsnämnden. Förändringar i årets version jämfört med förra årets är markerade med kursiv stil.

Grundprincip

Ekonomisk ersättning för läkarprogrammet kommer dels via fakultetens GU-medel till institutionerna och dels via GU-ALF till klinikerna. Fakultetens GU-medel är främst avsedda att gå till föreläsningar, basgruppsundervisning, annan gruppundervisning och examination, se Fig 1.

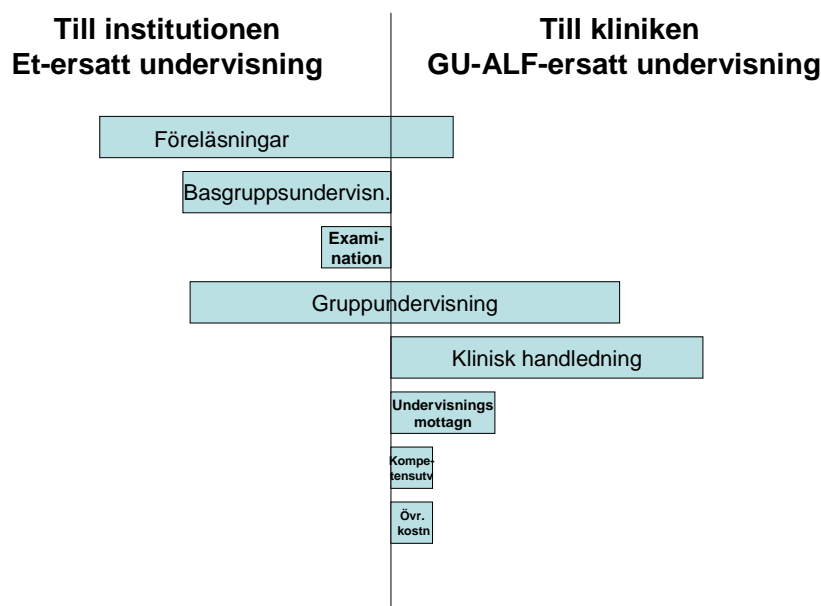

Fig 1.

Undervisningen ersätts dels med GU-medel från fakulteten som går till institutionerna och dels med GU-ALF medel som går till klinikerna

GU-ALF medel utgår till den kliniska undervisningen, i första hand till handledning och färdighetsträning av studenterna i praktisk sjukvård. Ansvar för planering av kursinnehållet ligger på institutionssidan medan huvudansvaret för genomförandet av överenskommen GU-ALF-ersatt undervisning ligger på kliniken. Vid sjukdom eller annan oplanerad korttidsfrånvaro hos regionanställd som ersätts med GU-ALF har VC befogenhet att - i den händelse alla personresurser

är nyttjade - i samråd med kursansvarig prioritera mellan genomförandet av klinisk verksamhet och genomförandet av planerad undervisning.

Evalverade timmar (ET)

Vid fördelning av **fakultetsmedel till institutionen** är evalverade timmar (ET) ett centralt begrepp som ligger till grund för ersättningen till institutionerna. Evalverade timmar motsvarar den uppskattade och förväntade lärarinsatsen i klocktimmar och inkluderar förutom själva undervisningstiden också en genomsnittlig förberedelsetid. Regler för beräkning av ET framgår av bilaga 1 till detta dokument.

Fördelning av fakultetens grundutbildningsmedel

Fakultetens GU-medel fördelas efter det antal ET som institutionens lärare förväntas utföra så som det framgår av inlämnade kursscheman. Dessutom kan till vissa kurser utgå separat ersättning för särskilda kursspecifika kostnader, som inte föreligger på andra kurser. Ersättningen för förväntad undervisningsvolym avser inte enbart att täcka lärarkostnader utan samtliga övriga på en institution vanligt förekommande undervisningsrelaterade kostnader. Ersättningen per "et" blir därför betydligt högre än själva lönekostnaden och är för 2021 1.340kr/ET.

Fakultetsersatt undervisning fullgjord av regionanställd

I vissa situationer, t ex vid universitetslärarbrist, kan det vara en fördel om regionanställda tar hand om undervisningen. Hur detta bör hanteras framgår av ett beslut i sjukhusets och fakultetens samrådsgrupp 090916 "Riktlinjer för ersättning när landstingsanställda gör universitetsundervisning som inte omfattas av GU-ALF". I huvuddrag framgår av dessa:

1. Omfattningen av det undervisningsuppdrag, som institutionen köper, görs upp i förväg mellan prefekt och VC. Enklast är att prefekten gör en beställning av det antal ET som man önskar att läkare eller annan personal vid kliniken skall utföra.
2. Den ersättning som institutionen skall betala till kliniken uppgår 2021 till 780 kr/ET. Avsteg kan göras om prefekt och VC är överens.
3. VC skall ge tid för förberedelser och utförande motsvarande ersättningen för uppdraget.
4. Ett alternativ till ersättning, enligt ovan, är att man gör ett byte, varvid universitetsanställda går in och gör sjukvård motsvarande den tid som regionanställda ägnar åt fakultetsfinansierad undervisning.
5. Om universitetsanställd med kombinationstjänst fullgör verksamhet som finansieras med ALF-medel kan denna kvittas mot att regionanställda inom samma enhet fullgör undervisning som finansieras med fakultetsmedel. Alternativt kan kompensation ske genom reduktion av den universitetsanställdes kliniska tjänstgöring.
6. Kliniken kan inte fakturera institutionen mer än vad som överenskommits om i förväg.

Överenskommelse mellan prefekt och VC bör göras i början av året. Om överskott av GU-ALF medel föreligger, bör i första hand dessa medel komma ifråga för undervisningen ovan.

Tvister som inte kan avgöras mellan institution och verksamhetsområde får hänskjutas till Universitetssjukvårdsnämnden.

Projektarbeten

Projektarbetena motsvarar 20 v (30 hp) och ersätts med 40 000 kr/projektarbete. Om laborativa komponenter utgör väsentlig del utgår 50 000 kr. Ersättningen fastställs av studierektorn för det självständiga arbetet och betalas ut till institutionen efter avslutat och godkänt projektarbete. Beloppen ska tillföras handledarens forskningskonto eller den forskargrupp handledaren tillhör. Institutionsoverhead avgår när medlen används.

Bedömare erhåller 2 250 per projektarbete.

Valbara kurser

Ersättningen till institutionen för valbara kurser är 2 200 kr per student och vecka och 2 400 kr för kurs som innehåller laborativa moment. Valbara kurser med ett stort inslag av klinisk färdighetsträning genererar dessutom GU-alfmedel. Ersättningen fastställs genom att den andel av kursen som kan betecknas som "GU-alfersatt undervisning" enligt Fig 1 i detta dokument multipliceras med antalet studenter, antal veckor per år som kursen omfattar och 2 600 kr. Ersättningen fördelas mellan berörda kliniker i proportion till undervisningens omfattning.

Fördelning av GU-ALF medel

Läkarprogrammets kliniska del finansieras även via grundutbildnings-alf (GU-ALF). GU-ALF-medel fördelas till klinikerna efter det antal studentveckor som förväntas bli utförda på kliniken. Kliniska laboratediscipliner viktas med en faktor på 0,5-0,67. Denna viktning kan eventuellt justeras efter ansökan till Programkommittén.

GU-ALF är främst avsett till handledning och färdighetsträning i praktisk sjukvård (se Fig 1). Hur denna undervisning sker bäst varierar från en klinik till en annan och här finns möjlighet att komma överens om varierande och flexibla lösningar. Ansvar för kursens innehåll vilar på institutionen medan huvudansvaret för genomförandet av den överenskomna verksamhetsförlagda undervisningen ligger på kliniken och dess FoUU-råd.

Varje FoUU-råd har att utse en GU-ALF-ansvarig, som till FoUU-rådet lämnar förslag på GU-ALF-budget. Beslutad GU-ALF-verksamhet följs sedan upp av GU-ALF-ansvarig tillsammans med verksamhetschef.

Eftersom förhållandena kan variera ganska mycket, krävs att den GU-ALF ansvariga personen och verksamhetschefen gör ett antal överenskommelser, som sedan förankras i FoUU-rådet. Det är i

huvudsak nedan specificerade moment som skall ersättas med GU-ALF-medel och specificeras i GU-ALF-budgeten:

Riktlinjer för budgetering av GU-ALF-medel

Klinisk handledning

Med klinisk handledning avses undervisning som bedrivs i samband med patientrelaterad sjukvård. Merkostnader för tidsåtgång för läkare och annan personal samt eventuella andra omkostnader räknas in. Eftersom kostnaderna här, till exempel under jourverksamhet, kan variera måste schabloner accepteras. Rimlig mertid för läkare och annan personal under en genomsnittlig dag eller vecka på juren eller på någon avdelning samt övriga kostnader diskuteras fram mellan VC och GU-ALF-ansvarig. Med "mertid" avses den ökade tidsåtgången jämfört med om sjukvården bedrivits utan närvaro av studenter.

Undervisningsmottagning

Med undervisningsmottagning avses särskild mottagning, vars huvudsyfte är undervisning.

I princip räknas kostnaderna på samma sätt som vid klinisk handledning, det vill säga merkostnader för läkare, personal och eventuella labprover/undersökningar. Om man till exempel på en undervisningsmottagning tar en patient per timme i stället för en per halvtimme tas läkarkostnaderna för en halvtimme upp. Ökad tidsåtgång för annan personal, extra åtgång på material eller extra provtagning, som enbart betingas av undervisningssituationen, inkluderas i förekommande fall. Undervisningsmottagningar som tar hand om patienter som annars skulle ha sökt primärvården eller proffspatienter, som över huvud taget annars inte skulle ha sökt, tar upp hela kostnaden.

Gruppundervisning

Med gruppundervisning avses undervisning, som ej bedrivs i samband med sjukvård. Fallbaserad basgruppsundervisning ersätts med fakultetens grundutbildningsmedel. Annan gruppundervisning kan ersättas med GU-ALF-medel om den är praktisk-klinisk till sin karaktär och inte har fått sin finansiering via fakultetsfördelade medel. GU-ALF-gruppundervisning skattas i normalfallet på samma sätt som gruppundervisning på universitetssidan, det vill säga 45 min gruppundervisning räknas i medeltal som 2 timmar om inte särskilda förhållanden föreligger. Patientbaserad undervisning, som inte kräver förberedelser räknas som 1 timme. Ersättningen beräknas på regionlönen eller på en genomsnittlig löneschablon.

Föreläsningar

Föreläsningar ska som grundregel ersättas med fakultetens grundutbildningsmedel. Efter särskild överenskommelse kan även GU-ALF-medel komma i fråga vid föreläsningar som särskilt fokuserar på

klinisk handläggning. Föreläsningar skattas i normalfallet på samma sätt som på universitetssidan, det vill säga 45 min föreläsning räknas som 4 timmar. Ersättningen beräknas sedan på regionlönen.

KLASS/kursamanuens

Undervisningsuppdrag kan under en begränsad period läggas ihop på särskild person och på så vis finansiera ett GU-ALF finansierat undervisningsuppdrag som KLASS/kursamanuens.

GU-ALF medel kan vidare användas till kompetensutveckling, till exempel handledarutbildning eller annan pedagogisk eller ämneskompetensutveckling.

Tvister som inte kan avgöras mellan institution och klinik får hänskjutas till Universitetssjukvårdsnämnden.

Regionplacering

Ersättningen för regionplacerade studenter regleras i avtal. I budgetarbetet ska för varje regionplacerad studentvecka beräknas en kostnad på 2600 kronor.

Frivillig regionplacering oavsett placeringsort i Sverige ersätts enligt ovanstående under förutsättning att studenten anmält sitt önskemål senast 1 oktober respektive 1 april inför nästkommande termin samt att kursledningen efter avstämning med kliniken godkänt placeringen.

ALF-ersättning för utländska utbytesstudenter

Uppsala universitet har avtal med utländska universitet avseende utbyte för läkarstudenter. Avtalen gör det möjligt för läkarstudenter vid Uppsala universitet att under kortare eller längre perioder läsa och genomföra klinisk praktik utomlands och Uppsala universitet förbinder sig att ta emot studenter på samma vis. Eftersom det inte alltid är samma klinik som skickar ut en student som den klinik som får ta emot en student kan särskild GU-ALF ersättning utgå för den kliniska handledningen av utländska studenter. För en veckas handledning utgår 4000 kr som kan rekvireras i efterhand från ALF-kansliet.

ALF-ersättning för studenter som gör sin kliniska tjänstgöring utomlands

GU-ALF medel för dessa studenter tilldelas kliniken på vanligt sätt, då merarbete ibland kan uppstå i samband med kompletterande handledning efter hemkomsten.

Kliniskt träningscentrum (KTC)

Läkarstudenternas aktivitet på KTC faktureras enligt en särskild taxa och ersätts med centrala GU-ALF-medel. Ökning av kursmoment på KTC ska godkännas av Programkommittén.

Lokaler

Lokalanslaget på BMC är baserat på att lokalkostnaderna korrelerar till kursens förväntade ET och tillfaller den kursansvariga institutionen som bokar och täcker alla lokalkostnader för kursen. Eventuella kostnader för icke kursansvariga institutioners speciallokaler kan faktureras den kursansvariga institutionen för de undervisningsmoment som ingår i den aktuella kursen. Lokaler på Akademiska sjukhuset under den kliniska utbildningen finansieras med GU-ALF medel, som dras centralt innan GU-ALF fördelas till klinikerna.

Uppföljning

GU-ALF följs tills vidare upp årligen enligt Universitetssjukvårdsplanen med en redovisning av föregående års medel med sista inlämningsdatum 15 feb nästkommande år.

Det är vår förhoppning att detta försök till samlad information kan underlätta verksamhetsplanering och uppföljning av undervisningen för läkarprogrammet. Synpunkter på detta dokument och på regelverket i stort tas gärna emot av undertecknade.

Bertil Lindahl
Ordförande i programkommittén

Fredrik Ahlsson
Budgetansvarig

Bilaga 1

PK-beslut 2017-06-07

Riktlinjer för beräkning av evaluerbara timmar (ET)

Undervisning

Föreläsning	45 min	4 ET
Seminarium (Inkl. PBL)	45 min	2 ET
Laboration/demonstration	45 min	1 -2 ET
Inspelad föreläsning	45 min	4 ET första visningen. Därefter 1 ET/ visningstillfälle.

Om tiden avviker från 45 min omräknas tiden till 45 min moduler. Om passet exempelvis uppgår till 1 tim blir antalet 45 min moduler 1,3. I det fall mer än 1 lärare är närvarande vid en föreläsning, alternativt vid ett seminarium ökar ET med faktor 1.5, det vill säga för föreläsning blir det 6 ET och för seminarium 3 ET, dessa fördelas sedan per institution. Denna ökning av ET sker endast om båda lärarnas närvaro krävs för att undervisningen ska kunna genomföras.

Upprop med kursinformation genererar 2 ET per timme, om flera lärare deltar fördelas 1 ET per lärare som är närvarande per timme förutsatt att man kan motivera behovet av att flera lärare deltar.

Materialkrävande laborationer och dissektioner som kräver lång förberedelsetid och rättning av labrapporter genererar 2 ET/basgrupp och 45 min modul medan enklare demonstrationer genererar 1 ET/basgrupp och 45 min modul.

Kursansvar

Kursansvarig institution (adm+kursledare) 10 ET per kursvecka

I vissa fall delas kursadministration och kursledarskap mellan två institutioner, i sådant fall fördelas de 10ET/vecka enligt följande:

Kursansvarig institution administratör	5 ET per kursvecka
Kursansvarig institution kursledare	5 ET per vecka

Examination

Skriftlig slutexamination

Ersättning för slutexamination grundas på det antal veckor som kursen omfattar. Eftersom studentantalet är större vid de lägre kurserna är ersättningen per kursvecka något högre på dessa terminer.

	Ersättning per kursvecka
Termin 1-2	18 ET
Termin 3-4	17 ET
Termin 5-11	16 ET

Om inte annat överenskommit fördelas examinations-ET proportionellt utifrån de undervisnings-ET som varje i kursen ingående institution bidrar med.

Övriga examinationsformer

Ersättningen för övriga examinationsformer baseras på faktisk tidsåtgång för examinationen. Det utgår ingen ersättning för förberedelsetid och, till skillnad mot undervisnings ET, så motsvara 60 minuter 1 ET. I nedanstående tabell framgår hur många ET **per år** som olika examinationsformer maximalt får generera.

	Maximalt antal ET/år
OSCE och praktiska prov som omfattar mindre än 30 min per student.	50
Praktiskt prov. Skall innehålla anamnes, status och återkoppling samt omfatta minst 30 min per student	100
Inlämningsuppgifter och duggor som kräver rättning av lärare. Bedömningskriterier skall finnas. (Gäller ej Labrapporter)	50

Dessa ET fördelas proportionellt utifrån de institutioner som bidrar med lärare.

Formativa bedömningar, mentometerduggor och muntlig examination i grupp ersätts som seminarier.

Webbduggor, självriktande examinationsformer och inlämningsuppgifter som inte kräver bedömningar och återkoppling ersätts ej.

Andelen särbeslut för ET bör minimeras och, när sådana ändå sker, dokumenteras tillsammans med detta dokument.